

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Джерелознавство

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(цифра і назва галузі знань)

спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(спеціалізація) (код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітня програма Інформаційна, бібліотечна та архівна справа:
документознавство та інформаційна діяльність (зі знанням англійської мови)
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

*(підпис, ініціали, прізвище)***РЕКОМЕНДОВАНО:**

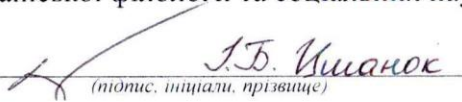
кафедрою української і всесвітньої історії та культури

протокол № 8 від 10.01.19

Завідувач кафедри

*(підпис, ініціали, прізвище)***ПОГОДЖЕНО:**

Голова науково-методичної ради факультету української філології та соціальних наук

*(підпис, ініціали, прізвище)***Розробник програми:**

Гончарова Наталія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури.

Рецензент програми:

Чорна Ліана Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української і всесвітньої історії та культури, декан факультету української філології та соціальних наук.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	26	8
Модуль: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 3	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 5-6	Семінарські заняття:	
	22	6
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 3	-	-
- самостійна робота: 5	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: джерело як історичне явище, що виникає в певних соціальних умовах та висвітлює їх; закономірності формування документальної джерельної бази та окремих груп джерел і відтворення в них процесу історичного розвитку, їх функціонування в науковому дослідженні.

Метою вивчення дисципліни є: дати системні знання про основні поняття джерелознавства, сформувати вміння аналізувати ці поняття в системі різних загальнонаукових парадигм; висвітлити взаємозв'язки і взаємовпливи окремих видів історичних джерел; виробити навички джерелознавчого аналізу і синтезу історичних джерел та їх комплексів, виявити закономірності їх еволюції; навчити використовувати історичні джерела в професійній діяльності документознавців.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Документознавство».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Спеціальні історичні дисципліни».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Знання:** знати теорію, предмет, методи і структуру джерелознавства, основні теоретико-методологічні і методичні проблеми; теорію джерела та його інформативні можливості, процес формування конкретних видів історичних джерел, сучасні місця зберігання джерел; основні принципи

роботи з джерелами з метою отримання необхідної інформації та прийоми використання джерел у наукових дослідженнях і педагогічній діяльності.

2. *Уміння*: виокремлювати головні етапи формування історичних джерел (за хронологічним принципом), оцінювати інформаційні можливості та пізнавальну цінність джерела; визначати форму використання інформації, що міститься в історичних джерелах (наприклад, цитування тощо), володіти методами пошуку джерел, навичками аналізу та відбору джерел; застосовувати джерела в інформаційних, управлінських та адміністративних цілях.
3. *Комунікація*: виявляти повагу до різноманітних національних спільнот як невід'ємної складової історії України, співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей; створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій.
4. *Автономність та відповідальність*: відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу, поширювати кращий досвід професійної діяльності, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Теоретичні засади джерелознавства	8	4	4	-	-	-	12	2	1	1	-	-	-	20
2.	Метод і структура джерелознавчого дослідження	8	4	4	-	-	-	14	2	1	1	-	-	-	20
3.	Основні комплекси історичних джерел	10	6	4	-	-	-	14	3	2	1	-	-	-	20
4.	Роль джерела у виконанні інформаційних, управлінських та адміністративних функцій	10	6	4	-	-	-	14	3	2	1	-	-	-	20
5.	Джерелознавство в професійній підготовці документознавця	12	6	6	-	-	-	14	4	2	2	-	-	-	22
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	26	22	-	-	-	72	14	8	6	-	-	-	106

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теоретичні засади джерелознавства

Вступна лекція. Предмет і об'єкт джерелознавства. Визначення історичного джерела. Класифікація історичних джерел. Періодизація історичних джерел. Види інформації про минуле. Фіксовані джерела інформації про реальність. Джерелознавство – наука про джерела. Джерелознавство та історичні дослідження. Джерелознавство та система спеціальних історичних дисциплін. Історичний джерело та історичний факт. Поняття про історичне джерело в різних теоріях історичного пізнання.

Тема 2. Метод і структура джерелознавчого дослідження

Метод і структура джерелознавчого дослідження. Вироблення і накопичення знань про історичну критику джерел. Взаємодія історичних концепцій і джерелознавчих прийомів вивчення і використання документів. Виділення логічних етапів джерелознавчого аналізу, методи вирішення дослідницьких завдань на кожному етапі. Евристичний етап джерелознавчого дослідження. Джерелознавчий аналіз як система дослідницьких процедур. Завдання джерелознавчого аналізу: визначення зовнішніх особливостей пам'ятки, встановлення її автентичності, прочитання тексту, встановлення часу, місця, авторства, обставин і мотивів походження джерела; інтерпретація тексту, оцінка його достовірності, повноти, наукової значущості інформації. Вироблення прийомів і методів обробки даних джерела. Єдність методології, методики і техніки джерелознавчого дослідження. Джерелознавчий синтез.

Тема 3. Основні комплекси історичних джерел

Літопис як історичне джерело. Еволюція законодавчих джерел (X-XIX ст.). еволюція діловодної документації (X-XIX ст.). Різновиди системи загального документування XVI-XVII ст. Розвиток діловодства в другій половині XIX – на початку XX ст. Особливості складання та оформлення ділових паперів. Документація державних установ. Різновиди документів центральних і місцевих органів державної влади і управління їх особливості та прийоми аналізу. Статистичні джерела. Джерела особового походження. Зміна в корпусі джерел на початку XX ст. Радянська статистика. Радянська діловодна документація.

Тема 4. Роль джерела у виконанні інформаційних, управлінських та адміністративних функцій

Використання архівних документів в інформаційних, управлінських і адміністративних цілях. Підготовка до роботи в архіві. Доступ до архівних документів. Прийоми роботи з регіональною діловодною документацією.

Тема 5. Джерелознавство в професійній підготовці документознавця

Методи джерелознавчого аналізу. Історичні фальсифікації та методика їх викриття. Підробка і фальсифікація: визначення, причини і час появи, механізми функціонування. Інформаційні можливості вивчення підробок. «Велесова книга» і «Хожения Івана Олельковича» як приклади фальсифікації історичних джерел. Основні характеристики підробок.

5.2. Тематика семінарських занять

ТЕМА 1. Джерелознавство в професійній підготовці документознавця

- ТЕМА 2. Джерелознавство в професійній підготовці документознавця
 ТЕМА 3. Методи джерелознавчого аналізу
 ТЕМА 4. Методи джерелознавчого аналізу
 ТЕМА 5. Цілі використання історичних джерел
 ТЕМА 6. Цілі використання історичних джерел
 ТЕМА 7. Історичні фальсифікації та методика їх викриття
 ТЕМА 8. Діловодна документація ХХ ст. як історичне джерело
 ТЕМА 9. Пошук джерел з історії місцевого самоврядування та адміністрації
 ТЕМА 10. Доступ до документів Національного архівного фонду України
 ТЕМА 11. Доступ до документів Національного архівного фонду України

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20 (20)	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: <ul style="list-style-type: none"> - опрацювання джерельного матеріалу; - складання термінологічного словника; - підготовка реферату; - підготовка до презентації результатів дослідження. 	8 (20) 10 (22) 10 (20) 20 (20)	Звіт Словник Реферат Презентація
	Разом	72 (106)	

Тематика індивідуальних завдань

Ключові слова для термінологічного словника

Автентичний текст, автограф, автоматизована інформаційно-пошукова система, автохтонний, агіографічні твори, акт, актові джерела, актуалізована інформація джерел, аналітична критика, аннали, анонімні джерела, анотація, апокрифи, апсида, археографія, архіви, архівознавство, атрибуція джерела, боністика, булла, вербальні джерела, вірогідність джерела, вітраж, генеалогія, генезис, генетичний метод, геральдика, герб, герменевтика, гносеологія, гравюра, грамота, графіка, графіті. датування джерела, джерела особового походження. джерело історичне, джерелознавство історичне, джерельна база історичної науки. джерельна інформація, дипломатика, документальні джерела. достовірність джерела, евристика джерелознавча, електронний документ, емблема, епіграфіка, епістолярні джерела, епітафія, естамп, зброєзнавство, зображальні джерела, іконографія, іконопис, ікона, інвентарні описи, інкунабули, інтерполяція, інтерпретація, історичні залишки (рештки), історичні традиції (перекази), історіографічні джерела, історіографія, картографічні джерела, кінофотовідеодокументальні (аудіовізуальні) джерела, класифікаційна схема (модель), класифікація джерел, кластерний аналіз, клейноди, кліше, кодикологія, компіляція, компоти, конвенціональні джерела, контамінація, криптонім, критерій, латентна джерельна інформація, лінгвістичні джерела, літописи. логічна критика, люстрації, манускрипт, маргіналії, масові джерела, машиночитаний документ, методика джерелознавства, методологія джерелознавства, метрологія, мемуари, мініатюра, мозаїка, монументальне мистецтво. нумізматики, об'єкт, ономастика, офорт, оповідні джерела, оригінал

документа, орнамент, палеографія, пергамент, періодична прес, петрогліфи, печатки, писемні джерела, поведінкові джерела, повнота джерела, позаджерельна інформація, потенційна інформація джерел, предмет, ревізії. Регламент, реєстр, рельєф, репрезентативність, рескрипт, ретроспекція, речові джерела, синопсис, синтетична критика. справочинні (діловодні) джерела, статистичні джерела, суб'єкт, сфрагістика, текстологія, теорія джерелознавства, типи історичних джерел, типологія, усні джерела, фактична критика, фалеристика, фальсифікація, феномен, філігрань, фонічні джерела, фреска, хартія, хроніки, хронографи, хронологія історична.

Тематика рефератів

1. Твори грецьких авторів як джерело з історії Північного Причорномор'я та лісостепу сучасної України в античну добу.
2. Праці римських авторів I-II ст. н.е. як джерела з історії ранніх слов'ян на території сучасної України.
3. Візантійські та готські письмові джерела про слов'ян.
4. Давньоруське літописання: витоки та особливості.
5. «Повість временних літ» – найдавніша літописна пам'ятка Київської Русі.
6. Регіональна літописна традиція на Русі (XII-XIII ст.)
7. Галицько-Волинська літописна традиція: витоки та особливості.
8. Литовсько-руське літописання (XIV-XVI ст.).
9. Документи люстрацій у Речі Посполитій як джерела з історії України XVI-XVII ст.
10. Київський Синопсис 1648 р. як історичне джерело.
11. Козацьке літописання в Україні (кінець XVII – початок XVIII ст.)
12. Джерелознавчі проблеми у працях європейських філософів-просвітителів XVII-XVIII ст.
13. Теорія та практика джерелознавства у науковій спадщині французької історичної школи першої половини XIX ст.
14. Джерелознавчі дослідження німецької класичної історіографії другої половини XIX ст.
15. Джерелознавчі аспекти позитивістської історіографії другої половини XIX ст.
16. Історичне джерелознавство в Російській імперії у XVIII-XIX ст.
17. Розвиток історичного джерелознавства в Україні у XIX ст.
18. Зародження і розвиток джерелознавчих досліджень у Львівському, Харківському, Київському, Одеському, Чернівецькому університетах у XIX ст. (за вибором студента).
19. Київська археографічна комісія (1843-1921 рр.).
20. Київський архів давніх актів (1852-1943 рр.).
21. Джерелознавча та археографічна діяльність Історичного товариства Нестора-літописця (1872-1931 рр.).
22. Археографічна комісія Наукового товариства імені Т.Г. Шевченка у Львові (1896-1918 рр.).
23. Проблеми відбору та вивчення джерел у працях українських істориків першої половини XIX ст.
24. Дослідження теоретичних і методичних засад пошуку та опрацювання джерел у працях українських істориків другої половини XIX ст.
25. Розвиток історичного джерелознавства в Україні у 1920-х рр.
26. Сталінський тоталітаризм і доля історичного джерелознавства (30-ті – 50-ті рр. XX ст.).
27. Теоретичні проблеми джерелознавства у працях радянських істориків 30-х – 50-х рр. XX ст.
28. Джерелознавчі дослідження в 60-х – 80-х рр. XX ст.
29. Спеціалізовані джерелознавчі видання в СРСР у 60-х – 70-х рр. XX ст.
30. Джерелознавчі дослідження істориків української діаспори (XX ст.).

31. Розвиток теорії джерелознавства наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: реалістичний та ідеалістичний напрямки.
32. Історично-джерелознавчі дослідження в Україні (1991-2010 рр.): наукові центри, проблематика, дослідники (за вибором студентів).
33. Предмет і методологічні основи історичного джерелознавства: проблеми дослідження.
34. Проблеми завдання та функцій історичного джерелознавства у працях вітчизняних дослідників ХІХ-ХХ ст.
35. Питання структури джерелознавства в дослідженнях вітчизняних істориків ХІХ-ХХІ ст.
36. Джерелознавство в системі історичної науки: теоретичні проблеми дослідження.
37. Компоненти історичного джерелознавства як науково-теоретична проблема: історіографія дослідження.
38. Спеціальні історичні дисципліни в структурі джерелознавства.
39. Позитивізм, марксизм, неокантіанство та постмодернізм як філософсько-теоретичні основи концепції історичного джерела (за вибором студента).
40. Проблема етапів існування історичного джерела у теоретичних дослідженнях вітчизняних і зарубіжних вчених.
41. Об'єктивність і суб'єктивність у природі історичного джерела: теоретичні проблеми дослідження.
42. Теоретико-методологічні проблеми джерельної бази історичного дослідження.
43. Класифікація писемних історичних джерел: особливості і концепції.
44. Проблеми класифікації письмових джерел з історії України у дослідженнях вітчизняних вчених (ХІХ-ХХІ ст.).
45. Методика історичного джерелознавства: теоретичні проблеми дослідження.
46. Етапи роботи з історичним джерелом як науково-теоретична і методична проблема історичного джерелознавства.
47. Методика пошуку та виявлення опублікованих історичних джерел.
48. Методика виявлення та пошуку неопублікованих історичних джерел.
49. Проблеми джерелознавчої критики у російському та вітчизняному історичному джерелознавстві ХІХ-ХХІ ст.
50. Аналітична критика історичних джерел (ХVІІ-ХХІ ст.).
51. Масові джерела: ознаки, характерні риси та методика дослідження.
52. Речові джерела в історичному дослідженні: особливості і проблеми класифікації.
53. Зображальні джерела в історичному дослідженні: особливості і проблеми класифікації.
54. Книжкова графіка як історичне джерело.
55. Портрет як історичне джерело.
56. Кіно, фото та відео-документи як історичні джерела: особливості та специфіка використання.
57. Картографічні джерела: особливості, проблеми класифікації і використання.
58. Усні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації та використання.
59. Прозові усні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
60. Поетичні усні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
61. Лінгвістичні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
62. Антропонімічні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
63. Топонімічні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.

64. Актові документи в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
65. Документи діловодства в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
66. Статистичні джерела в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
67. Періодична преса як історичне джерело: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
68. Джерела особового походження в історичному дослідженні: особливості, проблеми класифікації, джерелознавчої критики та використання.
69. Літописи XI-XVIII ст. як історичні джерела: особливості жанру та проблеми джерелознавчої критики.
70. Агіографічна література як джерело історичного дослідження: особливості джерелознавчої критики.
71. Науково-популярна та навчальна література з історії як історичне джерело: проблеми джерелознавчої критики.
72. Художня література як історичне джерело: особливості джерелознавчої критики та використання.

Результати власного індивідуального дослідження студенти презентують на семінарському занятті.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального завдання у вигляді реферату та його презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом, а також вміння застосовувати ці знання у практичній діяльності.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Визначте методику роботи з масовими джерелами.
2. Розкрийте поняття історичних фальсифікацій та методику їх викриття.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та схема формування підсумкової оцінки*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування науково-методичних статей	5
Конспект першоджерел	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотації наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Войцехівська І.Н. Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми / І.Н. Войцехівська // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип. 3. Джерелознавчі дисципліни. – К., 2001.
2. Воронов В.І. Джерелознавство історії України: Курс лекцій / В.І. Воронов. – Дніпропетровськ, 2003.
3. Голиков А.Г. Источниковедение отечественной истории: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «История» / А.Г. Голиков, Т.А. Круглова; под общ. ред. А. Голикова. – М., 2012.
4. Історична наука: термінологічний та понятійний довідник. – К., 2002.
5. Історичне джерелознавство: Підручник / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, С.Ф. Павленко та ін. – К., 2002.
6. Швецова-Водка Г.М. Документознавство. Навчальний посібник / Г.М. Швецова-Водка. – К., 2007.

10.2. Допоміжні джерела

1. Абрамов В.К. Количественный анализ в исторических исследованиях: Учебное пособие для вузов / В.К. Абрамов. – Саранск, 1996.
2. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. 1880-1881 рр. // Історія України в університетських лекціях / В.Б. Антонович. – К., 1995. – Вип. 1.
3. Боряк Г.В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна Україніка»: Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи / Г.В. Боряк. – К., 1995.

4. Войцехівська І.Н. Володимир Іконніков. Джерелознавчі студії / І.Н. Войцехівська. – К., 1999.
5. Галенко О.І. Документальні публікації з історії Української РСР: Теорія та джерелознавчий аналіз / О.І. Галенко. – К., 1991.
6. Гончарова Н.О. Шкільна документація як історичне джерело вивчення дворянської благодійності в Акерманському повіті / Н.О. Гончарова // Матеріали Міжнародної конференції «Мультинаукові дослідження як тренд розвитку сучасної науки». – К., 2013. – Ч. IV.
7. Гончарова Н.О. Періодичні видання як джерело з історії дворянської доброчинності в південноукраїнських губерніях Російської імперії / Н.О. Гончарова // Матеріали наукової конференції з міжнародною участю «Архівознавство та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі». – К., 2013.
8. Гончарова Н.О. Путівники як джерело з історії дворянської благодійності в Одесі наприкінці XIX – на початку XX ст. / Н.О. Гончарова // Збірник наукових праць. Серія «Історія та географія» / Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Харків, 2013. – Вип. 47.
9. Гончарова Н.О. Студентський та учнівський рух у підросійській Україні на початку XX ст.: джерелознавчий огляд питання / Н.О. Гончарова // Вісник Луганського національного університету ім. Т.Г. Шевченка: Історичні науки / Гол. ред. В.С. Курило. Луганськ, 2009. – № 21 (184).
10. Данилевский И.Н. Источниковедение: теория, история, метод, источники российской истории / И.Н. Данилевский [и др.]. – М., 2004.
11. Джерелознавство історії України: Довідник. – К., 1998.
12. Замлинский В.А. Специальные исторические дисциплины / В.А. Замлинский, М.Ф. Дмитриенко, Т.А. Балабушевич и др. – К., 1992.
13. Зашкільняк Л.О. Вступ до методології історії / Л.О. Зашкільняк. – Львів, 1996.
14. Зашкільняк Л.О. Методологія історії від давнини до сучасності / Л.О. Зашкільняк. – Львів, 1999.
15. Ковальський М.П. Актуальні проблеми джерелознавства історії України XVI – XVII ст. / М.П. Ковальський // Український археографічний щорічник. – Вип. I. – К., 1992.
16. Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII – початок XX ст.): Навчальний. Посібник / І.І. Колесник. – К., 2000.
17. Кабанов В.В. Источниковедение советского общества / В.В. Кабанов. – М., 1997.
18. Калакура Я. Джерелознавство в дослідницькій діяльності Українського історичного товариства / Я. Калакура // Український історик. – Нью-Йорк, Торонто, Київ, Львів, Мюнхен. – 1995. – №1-4.
19. Калакура Я.С. Класифікація та ідентифікація джерел з українознавства // Українознавство в системі освіти / Я. Калакура. – К., 1996.
20. Калакура Я.С. Особливості джерелознавчої критики архівно-слідчих документів / Я. Калакура // Архівно-слідчі справи репресованих. – К., 1998.
21. Калакура Я.С. Українське історичне джерелознавство: традиції і сучасність / Я. Калакура // Константи. – 1996. – № 2 (5).
22. Лукашевич О.А. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навчальний посібник / О.А. Лукашевич, К.В. Манжула. – Кіровоград, 1998.
23. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій / С. Макарчук. – Львів, 1999.
24. Медушевская О.М. Источниковедение: теория, история и метод / О.М. Медушевская. – М., 1996.
25. Мережа центральних державних архівів України // Архіви України. – 1992. – № 4.
26. Павленко С.Ф. До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С.Ф. Павленко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія: Історія. – К., 2001. – Вип. 54.

27. Палієнко М. Документи особового походження Володимира Науменка як історичне джерело / М. Палієнко // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. – К., 1999. – Вип. 1.
28. Підгаєцький В.В. Теорія і методологія джерелознавства з історії України ХХ століття: Конспект лекцій / В.В. Підгаєцький. – Дніпропетровськ, 1996.
29. Ходин С.Н. История и теория источниковедения: учебное пособие для студентов вузов по историческим специальностям / С.Н. Ходин, В.П. Грицкевич, С.Б. Каун. – Минск, 2008.
30. Шмидт С.О. Путь историка: Избранные труды по источниковедению и историографии / С.О. Шмидт. – М., 1997.

10.3. Інтернет-ресурси

<http://www.annales.info/> – собрание электронных версий ведущих периодических изданий по различным отраслям исторической науки.

<http://www.archives.gov.ua> – Джерела особового походження.

<http://www.chtyvo.org.ua> – Писемні джерела з історії України.

<http://www.google.com.ua> – Писемні джерела з історії України.

<http://www.gufer.net/history/> – Усні й письмові джерела історії України.

<http://www.hist.msu.ru> – Библиотека электронных ресурсов исторического факультета Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова.

<http://www.history.org.ua> – *Джерела з історії* національно-визвольної війни українського народу середини XVII століття. Історичні джерела та їх використання.

<http://www.hrono.ru/dokum/docum.html> – Хронос. Всемирная история в интернете.

Исторические источники.

<http://iai.rsuh.ru> – Историко-архивный институт.

<http://www.ivid.ucoz.ru/> – Источниковедение.ru.

<http://litopys.org.ua/> – древнерусские тексты Ипатьевской, Лаврентьевской, Новгородской Первой и других летописей.

<http://www.mes.igh.ru/> – электронный научно-образовательный журнал «История», издаваемый Институтом всеобщей истории РАН.

<http://midday.narod.ru/reading-book.doc> – хрестоматія для семінарських занять на сайті В.В. Пестерева.

<http://midday.narod.ru/text.html> – тематические сборники источников с заданиями для семинарских занятий на сайте В.В. Пестерева.

<http://www.nbu.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

<http://www.prilib.ru> – Сайт Президентской библиотеки России имени Б.Н. Ельцина.

<http://www.rusarchives.ru> – Официальный сайт Архивов Российской Федерации.

<http://www.starozytnosti.blogspot.com> – Сага про Хервер: джерело з історії України часів нашестя гунів.

<http://www.vostlit.info/> – крупнейшее собрание текстов исторических источников.